EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.10.20.
COM(2020) 658 final

Ajánlás

A TANÁCS HATÁROZATA

a CFA-frankkal és a comore-i frankkal kapcsolatos árfolyamkérdésekről szóló, 1998. november 23-i 98/683/EK tanácsi határozat módosításáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

2019-ben Franciaország és a Nyugat-afrikai Gazdasági és Monetáris Unió (UEMOA) államai megbeszéléseket tartottak az árfolyamokkal kapcsolatos kérdésekben folytatott együttműködésük reformjáról. Együttműködésük jelenleg egy 1973. december 4-i együttműködési megállapodáson és egy kapcsolódó, 1973-ban aláírt, 2005-ben és 2014-ben módosított garanciamegállapodáson alapul. E reform célja, hogy elősegítse a Nyugat-afrikai Nyugat-afrikai Gazdasági és Monetáris Unió korszerűsítését és elősegítse annak fokozatos kiterjesztését a Nyugat-afrikai Államok Gazdasági Közössége más államaira.

A Franciaország és az UEMOA államai között a meglévő együttműködésükről folytatott megbeszélések eredményeként közös javaslat született az UEMOA működésének reformjára vonatkozóan. A reform négy tengely köré szerveződik. Először is, 2020 során a CFA-frank neve „ECO”-ra változik. A második cél az UEMOA államai azon kötelezettségének eltörlése, hogy a devizatartalékokat a francia államkincstár számláján központosítsák. A reform harmadik fő eleme, hogy Franciaország kilép az UEMOA-hatóságok döntéshozó szerveiből. Negyedszer, létrejön az érintett hatóságok közötti párbeszéd, és ezzel párhuzamosan kockázatfelügyeleti mechanizmusok kerülnek bevezetésre.

E reform konkrét megvalósítása érdekében Franciaország 2019. december 22-én új együttműködési megállapodást írt alá az UEMOA-ban részt vevő partnereivel, amely hatálybalépésekor felváltja a jelenlegi, 1973. december 4-i megállapodást. Ezt az új megállapodást a Nyugat-afrikai Államok Központi Bankjával (BCEAO) megkötendő garanciamegállapodás fogja kísérni. Meg kell jegyezni, hogy a reform érintetlenül hagyja a Franciaország és az UEMOA államai között az árfolyamokkal kapcsolatos kérdésekben meglévő együttműködés alapvető jellemzőit. Ez különösen az euró és a CFA-frank közötti konvertibilitás rögzített paritáson történő fenntartására vonatkozik, amelyet Franciaország korlátlan és feltétel nélküli költségvetési garanciája támaszt alá.

A Franciaország és az UEMOA államai közötti jelenlegi és jövőbeli együttműködési megállapodás nem vizsgálható az uniós jogtól elszigetelten. Az euró bevezetése óta az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a monetáris politikával és az árfolyammal kapcsolatos kérdésekben azon tagállamok esetében, amelyek pénzneme az euró. Franciaország 1999. január 1-je óta az eurót hivatalos pénznemként használó tagállam. Az EUMSZ 2. cikke értelmében, amennyiben a Szerződések egy meghatározott területen kizárólagos hatáskört ruháznak az Unióra, kizárólag az Unió alkothat és fogadhat el kötelező erejű jogi aktusokat. A tagállamok ezt csak akkor tehetik meg, ha erre az Unió felhatalmazást ad. Az Európai Közösség létrehozásáról szóló szerződés 109. cikkének (3) bekezdésével összhangban a Tanács 1998. november 23-i határozatában (98/683/EK) felhatalmazta Franciaországot, hogy a francia frank euróval való felváltását követően is fenntartsa az UEMOA-val, a Közép-Afrikai Gazdasági és Monetáris Közösséggel (CEMAC) és a Comore-szigetekkel megkötött, árfolyamkérdésekre vonatkozó jelenlegi megállapodásait. Bár Franciaország felhatalmazást kapott arra, hogy fenntartsa meglévő megállapodásait, nem kapott felhatalmazást arra, hogy ezeket a megállapodásokat új megállapodásokkal váltsa fel. Ez akkor is így van, ha a Franciaország és az UEMOA, a CEMAC és a Comore-szigetek közötti árfolyam-együttműködés fő tárgya és az együttműködést szabályozó jogi rendszer hasonló lenne, azaz továbbra is az említett szervezetek valutái és az euró közötti konvertibilitást biztosítása a francia állam költségvetési garanciája mellett.

Az uniós jog szerinti kizárólagos hatáskörrel való összeegyeztethetőség és a jogbiztonság érdekében módosítani kell az 1998. november 23-i tanácsi határozatot. Ez felhatalmazza majd Franciaországot arra, hogy új együttműködési megállapodást kössön, amely a meglévő, 1973. december 4-i megállapodás helyébe lép. Biztosítja továbbá, hogy a Francia Köztársaság a meglévő megállapodások helyébe lépő új megállapodásokat köthessen más afrikai partnerekkel. Ezenkívül az említett tanácsi határozat tájékoztatási és jóváhagyási rendszert szabályozó több más rendelkezését naprakésszé kell tenni annak érdekében, hogy alkalmazásuk kiterjedjen az UEMOA-val vagy bármely más partnerrel kötött új, a meglévőket felváltó megállapodásokra is.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Ezek a megállapodások valószínűleg nem gyakorolnak jelentős hatást az euróövezet egységes monetáris és árfolyam-politikájára. A CFA-frank és a comore-i frank konvertibilitására vonatkozó garancia a Francia Köztársaság költségvetési kötelezettségvállalásán alapul. Bár ez költségvetési kockázatot jelent Franciaország számára abban az esetben, ha az UEMOA aktiválná a garanciát, nem valószínű, hogy lényeges hatást gyakorolna Franciaország költségvetési helyzetére.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

Ezen ajánlás elfogadásának jogalapja az EUMSZ 219. cikkének (3) bekezdése (az Európai Közösséget létrehozó szerződés korábbi 109. cikkének (3) bekezdése). Ez utóbbi volt a CFA-frankkal és a comore-i frankkal kapcsolatos árfolyamkérdésekről szóló, 1998. november 23-i 98/683/EK tanácsi határozat elfogadásának jogalapja. Az EUMSZ 219. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy devizaárfolyam-kérdésekre vonatkozó, egy vagy több harmadik országgal kötendő megállapodások megtárgyalására és megkötésére vonatkozó szabályokat a Tanács határozza meg a Bizottság ajánlása alapján és az EKB-val folytatott konzultációt követően.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A szubszidiaritás elve nem alkalmazható, mivel ez a kérdés az Unió monetáris és devizaügyekben fennálló kizárólagos hatáskörébe tartozik.

- **Arányosság**

A javasolt tanácsi ajánlás célja, hogy felhatalmazza Franciaországot egy új együttműködési megállapodás megkötésére, amely az UEMOA-val kötött meglévő, 1973. december 4-i megállapodás helyébe lép. Biztosítani kívánja továbbá, hogy a Francia Köztársaság a meglévő megállapodások helyébe lépő új megállapodásokat köthessen más afrikai partnerekkel. Naprakésszé teszi ezenkívül az említett tanácsi határozat tájékoztatási és jóváhagyási rendszert szabályozó több más rendelkezését annak érdekében, hogy azok alkalmazása kiterjedjen az UEMOA-val vagy bármely más partnerrel kötött új, a meglévőket felváltó megállapodásokra is. E célból az ajánlás olyan célzott módosításokról rendelkezik, amelyek biztosítják Franciaország felhatalmazását, és amelyek nem lépik túl a fent említett célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Amennyiben monetáris vagy devizagazdálkodási szabályozási kérdéseket érintő megállapodásokról kell tárgyalni, az EUMSZ 219. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy a

Bizottságnak a Tanácshoz intézett ajánlását kell alkalmazni az ilyen megállapodások megtárgyalására és megkötésére vonatkozó megfelelő szabályok meghatározása érdekében.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A Bizottság Tanácshoz intézett ajánlása két cikket tartalmaz.

Az első cikk az 1998. november 23-i tanácsi határozat címének, valamint 3., 4. és 5. cikkének módosításáról rendelkezik.

Az említett határozat címének és 3. cikkének módosítása a CFA-frank és a comore-i frank elnevezésének jövőbeli lehetséges változását tükrözi. Ezért a CFA-frankra való hivatkozások helyébe az adott monetáris unió pénznemére történő általános hivatkozás lép. Ugyanez vonatkozik a comore-i frankra is, melyre a Comore-szigetek pénzneme általános hivatkozás kerül alkalmazásra.

Az említett határozat 4. és 5. cikkének módosítása felhatalmazza Franciaországot arra, hogy az UEMOA-val, a CEMAC-kal és a Comore-szigetekkel kötött meglévő megállapodásait devizaárfolyam-kérdésekben kötött új megállapodásokkal váltsa fel, és az új megállapodásokat a Tanács által 1998-ban meghatározott, alkalmazandó tájékoztatási és jóváhagyási rendszer folytonosságának biztosítása érdekében az illetékes uniós szervek bevonására vonatkozóan ugyanazoknak a szabályoknak rendelje alá, mint a meglévőket.

A második cikk biztosítja, hogy a Franciaországnak címzett határozat attól a naptól legyen alkalmazandó, amikor a Francia Köztársaság értesítést kap a tanácsi határozatról.

Ajánlás

A TANÁCS HATÁROZATA

a CFA-frankkal és a comore-i frankkal kapcsolatos árfolyamkérdésekről szóló, 1998. november 23-i 98/683/EK tanácsi határozat módosításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 219. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Központi Bank véleményére([1]),

mivel:

(1) Az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik monetáris és árfolyamügyekben azokban a tagállamokban, amelyek pénzneme az euró. Ha egy meghatározott területen a Szerződések kizárólagos hatáskört ruháznak az EU-ra, e területen kizárólag az EU alkothat és fogadhat el kötelező erejű jogi aktusokat, a tagállamok pedig csak annyiban, amennyiben őket az Unió erre felhatalmazza.

(2) A Szerződés 219. cikkének (3) bekezdése értelmében a Tanácsnak meg kell határoznia a monetáris vagy devizagazdálkodási szabályozási kérdéseket érintő megállapodások megtárgyalására és megkötésére vonatkozó megfelelő szabályokat.

(3) Az euró bevezetése előtt Franciaország számos megállapodást kötött az UEMOA-val (Union économique et monétaire ouest-africaine), a CEMAC-kal (Communauté économique et monétaire de l'Afrique Centrale) és a Comore-szigetekkel, amelyek célja a CFA-frank és a comore-i frank francia frankra való, rögzített paritáson történő átváltásának biztosítása volt([2]). Miután 1999. január 1-jén a francia frank helyébe az euró lépett, a Tanács felhatalmazta Franciaországot, hogy az 1998. november 23-i 98/683/EK tanácsi határozatban([3]) (a továbbiakban: a tanácsi határozat) meghatározott keretnek megfelelően továbbra is fenntartsa az UEMOA-val, a CEMAC-kal és a Comore-szigetekkel kötött, az árfolyamokkal kapcsolatos meglévő megállapodásokat (a továbbiakban: jelenlegi megállapodások).

---

[1] […], HL, C XX/XX, É.H.N.

[2] Convention de coopération monétaire du 23 novembre 1972 entre les États membres de la Banque des États de l'Afrique centrale (BEAC) et la République française és módosításai; Convention de compte d'opérations du 13 mars 1973 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le Président du Conseil de l'administration de la Banque des États de l'Afrique Centrale és módosításai; Accord de coopération du 4 décembre 1973 entre la République française et les Républiques membres de l'union monétaire ouest-africaine és módosításai; Convention de compte d'opérations du 4 décembre 1973 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le Président du conseil des ministres de l'Union monétaire ouest-africaine és módosításai; Accord de coopération monétaire du 23 novembre 1979 entre la République française et la République fédérale islamique des Comores és módosításai; Convention de compte d'opérations du 23 novembre 1979 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le ministre des Finances, de l'Économie et du Plan de la République fédérale des Comores és módosításai.

[3] HL L 320., 1998.11.28., 58. o.

(4) A 98/683/EK határozat 4. és 5. cikke értelmében Franciaország tárgyalásokat folytathat és megkötheti a meglévő megállapodások olyan módosításait, amelyek fenntartják vagy módosítják a meglévő megállapodások jellegét vagy hatályát.

(5) Franciaország és az UEMOA államai között folyamatban van a meglévő, 1973. december 4-i megállapodás felváltása az árfolyamokkal kapcsolatos kérdésekre vonatkozó új együttműködési megállapodással. Ezt a megállapodást 2019. december 21-én írták alá. A megállapodást egy új garanciamegállapodás kíséri, amelyet az UEMOA államainak központi bankjával fognak megkötni. 2020. május 22-én a francia kormány törvényjavaslatot terjesztett a nemzetgyűlés elé az új együttműködési megállapodás megerősítése céljából.

(6) A Franciaország, az UEMOA, a CEMAC és a Comore-szigetek között fennálló, árfolyamkérdésekre vonatkozó megállapodások felváltására – ahogyan azt Franciaország és az UEMOA jelenleg meg kívánja valósítani – nem vonatkozik a 98/683/EK határozat 4. és 5. cikke. Ez akkor is így van, ha az új együttműködési megállapodás jellege és hatálya változatlan marad, nevezetesen az az euró és az UEMOA, a CEMAC és a Comore-szigetek valutái közötti, Franciaország költségvetési kötelezettségvállalása által támogatott, rögzített paritáson történő konvertibilitást biztosítja.

(7) Franciaországot fel kell hatalmazni arra, hogy felváltsa az UEMOA-val, a CEMAC-kal és a Comore-szigetekkel kötött hatályos megállapodásokat. A 98/683/EK tanácsi határozattal összhangban a különböző meglévő eljárásokat továbbra is alkalmazni kell attól függően, hogy a felváltás érinti-e e megállapodások jellegét vagy hatályát. A megállapodások későbbi megállapodásokkal való felváltása előtt mindkét esetben be kell vonni a folyamatba az illetékes uniós szerveket a meglévő információmegosztási és jóváhagyási rendszernek megfelelően.

(8) A 98/683/EK határozatot ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 98/683/EK határozat a következőképpen módosul:

1. A cím helyébe a következő szöveg lép: „A Tanács 98/683/EK határozata (1998. november 23) az UEMOA, a CEMAC és a Comore-szigetek pénznemével kapcsolatos árfolyamkérdésekről”.

2. A 3., a 4. és a 5. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„*3. cikk*

Az illetékes francia hatóságok rendszeresen tájékoztatják a Bizottságot, az Európai Központi Bankot és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságot a megállapodások végrehajtásáról. A francia hatóságok tájékoztatják a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságot az euró és az UEMOA, a CEMAC vagy a Comore-szigetek valutái közötti paritás változása előtt.

4. cikk

Franciaország tárgyalásokat folytathat a jelenlegi megállapodások módosításáról, és megkötheti a jelenlegi megállapodásokat módosító vagy felváltó megállapodásokat, amennyiben a megállapodások jellege vagy hatálya nem változik. Az ilyen változásokról Franciaország előzetesen tájékoztatja a Bizottságot, az Európai Központi Bankot, valamint a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságot.

5. cikk

E megállapodások jellegének vagy hatályának a megállapodások módosítása vagy felváltása útján történő megváltoztatására vonatkozó terveket Franciaország benyújtja a Bizottságnak, az Európai Központi Banknak és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságnak. E tervek elfogadásához a Tanács jóváhagyása szükséges a Bizottság ajánlása alapján és az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően.”

2. cikk

Ennek a határozatnak a Francia Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök